

[Dohrmann]

den konflikt, som allerede på daværende tidspunkt havde raset i Grønland i et par måneder. Ministeren svarede dengang – ikke med de samme ord ganske vist, men alligevel – at hun mente, at folketinget ikke skulle afbryde sin sommerferie for at gribe ind i den konflikt. For 14 dage siden fik jeg fremskridtspartiets folketingsgruppes grønne lys for at fremsætte et forslag om, at telekonflikten skulle stoppes. Forslaget blev afleveret torsdag i sidste uge. Da jeg kom herover om tirsdagen, lå der også et forslag fra regeringen om, at strejken skulle stoppes. Det lovforslag har vi nu lige vedtaget, og jeg er sådan set glad for, at både ministeren og embedsmændene, som har hjulpet ministeren med at udarbejde lovforslaget, har ofret en weekend for at fremsætte et forslag, som der nu er et stort flertal for.

Vi har – som ministeren og andre har bemærket – stemt for ministerens forslag, fordi vi må erkende, at selv om vi synes, vores forslag var bedre, så ville vi gerne tilkendegive, at det, der var hovedsigtet med vores forslag og også ministerens, nemlig at få strejken stoppet, kunne vi bedst opnå ved at stemme for regeringens forslag.

Så vil jeg gerne sige tak til folketinget, fordi det har støttet fremskridtspartiets forslag om, at strejken bliver afblæst, og jeg skal herved tage lovforslag nr. L 67 tilbage.

Formanden:

Hr. Dohrmann har nu på forslagsstillernes vegne meddelt mig, at de ønsker at tage følgende af dem fremsatte lovforslag tilbage:

Forslag til lov om afblæsn. af radiotelegrafiststrejken i Grønland

[Af Dohrmann (FP) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 67).

Ønsker nogen at optage dette lovforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er lovforslaget bortfaldet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse. (Demokratisering af tilsynsrådernes sammensætning).

[Af Thorndahl (FP) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 46. Fremsat 13/10 81).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Lovforslagets formål er angiveligt at gøre sammensætningen af den folkevalgte islæt i tilsynsrådene mere demokratisk og mere repræsentativ. Det er det, der står vedrørende formålet.

Fremskridtspartiet forestiller sig, at disse formål kan tilgodeses ved, at det enkelte partis andel af det samlede antal tilsynsrådspladser skal stå i forhold til det pågældende partis vælgertilslutning ved det seneste folketingsvalg.

Formanden:

Der må være ro i salen under ministerens tale!

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Partiets argumentation i forslagens bemærkninger bygger på en påstand om, »at tilsynsrådene rent faktisk tager partipolitiske beslutninger«.

Har man en sådan opfattelse, er der selvfølgelig en form for logik i at ønske sit eget parti stærkere repræsenteret i tilsynsrådene. Jeg har mærket mig, at fremskridtspartiet forestiller sig en gevinst på 7 pladser, hvis forslaget gennemføres.

Men jeg må på det bestemteste afvise den helt udokumenterede påstand om, at tilsynsrådene skulle afgøre sagerne ud fra partipolitiske hensyn. Kan et medlem af fremskridtspartiet ikke få medhold i en klage til et tilsynsråd, kan det måske være fristende for klageren at drage den politiske, men altså forkerte slutning, at tilsynsrådene træffer politiske afgørelser. Der kan selvsagt være mange gode grunde til, at en klager ikke får medhold. Klagen kan være grundløs, f. eks. fordi den bygger på en forkert retsopfattelse eller på en forkert forståelse af sagens faktiske omstændigheder.

Tilsynsrådets vigtigste instrument er i øvrigt adgangen til at stille spørgsmål igen og igen om fornødent for at søge til bunds i de faktiske forhold. Denne adgang benytter tilsynsrådene sig flittigt af.

Det er også sådan, at henvendelser fra og svar til tilsynsrådene forudsættes drøftet i den samlede kommunalbestyrelse. Dermed

[Indenrigsministeren]

får alle kommunalbestyrelsesmedlemmer mulighed for at bidrage til oplysning af den pågældende sag, herunder også de, der måtte tilhøre forslagsstillernes parti.

Endelig er det sådan, at der er en stigende tilbøjelighed til, at mindretal i kommunalbestyrelsen rejser sager for tilsynsrådene. Men uanset baggrunden for denne tendens til et stigende antal mindretalsklager står det fast, at dette forhold bevirker, at kommunalbestyrelserne giver mulighed for, at alle synspunkter kan blive hørt, at ingen synspunkter bliver forholdt tilsynsrådene.

Jeg må derfor afvise påstanden i bemærkningerne om, at tilsynsrådene ikke skulle afvise sagerne ud fra objektive hensyn.

Som det fremgår af § 48, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, vælges de 4 folkevalgte medlemmer af det enkelte tilsynsråd af amtsrådet blandt dettes medlemmer. De enkelte amtsråd foretager valget efter nøjagtig de samme regler, som gælder i alle andre tilfælde, hvor et amtsråd eller en kommunalbestyrelse skal vælge medlemmer til udvalg, kommissioner el. lign., nemlig efter reglerne for forholdstalsvalg efter den kommunale styrelseslovs § 25. Det er en følge af denne valgmetode, at en mindretalsgruppe i et amtsråd må have en forholdsvis stærk repræsentation for at kunne komme i betragtning ved besættelsen af pladserne i sådanne udvalg. Det er derfor helt naturligt, at tilsynsrådene har den sammensætning, de har. Denne sammensætning er i sidste ende et resultat af den vælgertilslutning, partierne har fået ved valget til amtsrådet, altså ved de lokale valg. Det er derfor misvisende, når det i forslaget bemærkninger antydes, at sammensætningen af tilsynsrådene ikke er politisk repræsentativ. Sammensætningen er i allerhøjeste grad lokalpolitisk repræsentativ.

Det fremgår af forslaget, at man forestiller sig, at folketingets sammensætning skal bestemme sammensætningen af det samlede antal tilsynsrådsmedlemmer. Det giver f. eks. det problem, hvis forslaget skulle gennemføres, at man så efter hvert folketingsvalg skulle ændre sammensætningen af tilsynsrådene landet over; sådan må forslaget i hvert fald forstås, og det betyder, at vi får en mangel på kontinuitet i tilsynsrådenes arbejde, der er i allerhøjeste grad uhensigtsmæssig. Det er kun en uhensigtsmæssig detalje, jeg her peger på. Mit hovedsynspunkt er, at jeg finder ikke

noget grundlag for at medvirke til at indføre særregler for valg af tilsynsrådernes folkevalgte medlemmer.

Egon Jensen (S):

Det bedste, man kan sige om fremskridtspartiets forslag, er, at det burde ikke være fremsat. Det ligesom stråler ud af forslaget, at der er en misundelse over, at man ikke har kunnet opnå så stor tilslutning hos vælgerne, at man har kunnet få plads i tilsynsrådet, hvorefter man gennem lovgivning søger gennem folketingets hjælp at få plads dér, hvor man ikke vælgermæssigt har tilslutning til at få en placering. Jeg er enig i ministerens bemærkninger, og dér skal jeg ikke føje meget til, men jeg må sige, at der er én eneste grund til, at dette forslag bør afvises med brask og bram, og det er, at et parti her i folketinget tillader sig at antyde, at tilsynsrådets medlemmer træffer partipolitiske afgørelser. Alene det er nok for mig til at afvise forslaget og ikke diskutere det på noget tidspunkt overhovedet.

Må jeg dernæst sige, at hvis man spekulerer på de konsekvenser, dette forslag måtte have i andre relationer, kan jeg næsten ikke overskue, hvad der ville ske. Det har intet som helst med demokratisering at gøre; det har noget at gøre med, at fremskridtspartiet, på trods af at det ikke får tilslutning i vælgerbefolkningen, ønsker gennem lovgivning at få en indflydelse, det ikke bør have.

Bundgaard Nielsen (V):

Forholdstalsvalg efter d'Hondts metode har siden 1908 været anvendt ifølge den kommunale valglov, når man skal fordele mandater på valgforbund og listeforbund. Når kommunalbestyrelser og amtsråd ifølge den kommunale styrelseslov skal vælge medlemmer til udvalg, kommissioner, bestyrelser o. lign., anvendes samme metode. Der er således her tale om en anerkendt demokratisk metode til fordeling af repræsentanter i forhold til vælgertilslutning.

Venstre ønsker ikke denne fremgangsmåde ændret, heller ikke når det drejer sig om amtsrådenes valg af repræsentanter til tilsynsrådene. Den repræsentation, som vælgerne har givet partier eller grupper i et amtsråd, bør også danne grundlag for repræsentationen i det pågældende amts tilsynsråd. Et partis repræsentation i andre amter er i den

[Bundgaard Nielsen]

forbindelse uvedkommende, og endnu mere uvedkommende er partiernes vælgertilslutning ved et folketingsvalg. Vi må vende os mod den tanke, som er antydet i bemærkningerne: at tilsynsrådene udpeges blandt folketingsmedlemmerne. Folketinget er en lovgivende myndighed, og det skal ikke påtage sig administrerende og kontrollerende opgaver. Venstre kan derfor ikke medvirke til at ændre et system, som fungerer tilfredsstillende, og som er i overensstemmelse med vore demokratiske principper.

Flemming Jensen (KF):

Indledningsvis vil jeg gerne sige, at der er mange af de begrundelser, som forslagsstillerne har i bemærkningerne, som vi fra konservativ side er overordentlig og ganske og fuldstændig uenige i.

Forslagsstillerne hævder således, at tilsynsrådene ikke udfører et – jeg citerer – »arbejde, der modsvarer omkostningerne«.

Vi er uenige. Tilsynsrådene har i de senere år fået stærkt forøget arbejdspress, og det behøver ikke udelukkende at være, fordi de kommunale råd begår flere fejl end før, det kan også skyldes den polarisering, der også finder sted på lokalt plan.

I den konservative gruppe har vi den opfattelse, at tilsynsrådene i det store og hele udfører et grundigt, sagligt og omfattende arbejde.

Når jeg har sagt det, har jeg i og for sig også svaret på den anden påstand fra forslagsstillerens side, hvor man i bemærkningerne siger – og jeg citerer igen:

»Der er imidlertid meget, der tyder på, at de beslutninger, tilsynsrådene rent faktisk tager, er partipolitiske beslutninger.«

Det forekommer os at være en grov og ganske udokumenteret påstand. Vi finder, at den nuværende ordning sikrer en fornuftig behandling af de sager, der opstår. Forslagsstillerne motiverer også deres lovforslag med et ønske om at demokratisere sammensætningen, og det mener man altså ville ske, hvis man udpegede medlemmerne af tilsynsrådet på baggrund af stemmetallene ved sidst afholdte folketingsvalg.

Hvorfor det nu egentlig skulle være mere demokratisk end det nuværende system, hvor sammensætningen sker på basis af det lokale stemmetal, har vi svært ved at se. Som man vil kunne forstå, kan den konservative sym-

pati for dette forslag være på et overordentlig begrænset sted.

Birthe Nielsen (SF):

Socialistisk folkeparti kan ikke tilslutte sig dette pjattede forslag. Jeg synes faktisk, det er et pjattet forslag. Det har intet med demokrati at gøre, når lovforslaget lægger op til, at man ved at gå ud fra vælgertallene ved det sidst afholdte folketingsvalg skulle kunne regne med at få en større demokratisering af amtsrådenes tilsynsråd. Hvis man endelig skal snakke om demokrati, så må det da være op til vælgerne, hvilke partier de ønsker at være repræsenteret af, og sådan fungerer jo nu engang vores demokrati i Danmark.

Jeg synes, det er forkert, at man blander folketingsvalg sammen med amts- og kommunalvalg, for man kan jo heller ikke være helt sikker på, at vælgerne stemmer nøjagtig ens til folketingsvalg og til kommune- og amtsrådsvalg. Jeg synes, hvis man skulle demokratisere tilsynsrådernes sammensætning, at man måske kunne snakke mere om, at man skulle udvide tilsynsrådet derhen, at man i stedet for 4 medlemmer fik 6. Derigennem kunne man få en større bredde af politiske partier med ind i dette arbejde.

Jeg indledte med at sige, at det er et pjattet forslag, og vi kan ikke stemme for det. Jeg synes ikke, det har noget med demokratisering at gøre, og jeg synes, at det er forkert at sammenblende folketingsvalg og amts- og kommunalvalg.

Nancy Rørbæk (RV):

I det radikale venstre mener vi heller ikke, at de nuværende regler er helt hensigtsmæssige, men derfor er vi ikke enige i de påstande, der står i bemærkningerne fra fremskridtspartiet.

Vi mener, at alle partier bør have en mulighed for at komme i tilsynsrådene, men da det ikke er alle partier, der er repræsenteret i amtsrådene, var det måske en idé, at man kunne benytte amtsrådstallene og fordele efter dem i stedet for en fordeling efter tal fra folketingsvalget.

Jeg tror ikke, at tilsynsrådene træffer partipolitiske afgørelser, slet ikke, men jeg vil dog alligevel stille det spørgsmål, om det er heldigt, at det for det meste er kommunale medlemmer, der udpeges til tilsynsrådet. De

[Nancy Rørbæk]

kan jo ind imellem være inhabile i forskellige sager, i hvert fald fra deres egne kommuner.

Vi stiller os altså ikke helt afvisende, men vil gerne drøfte det lidt videre.

Birgith Mogensen (CD):

Da de stridsspørgsmål i kommunalbestyrelserne, der indklages for tilsynsrådene, meget ofte har kraftige politiske overtoner, må det være rimeligt, at tilsynsrådernes sammensætning er så bred som muligt. Vi vil derfor give forslaget en velvillig behandling i udvalget.

Flygaard (DR):

Retsforbundet vil gerne give det foreliggende forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse med spørgsmålet om demokratisering af tilsynsrådernes sammensætning en velvillig behandling i udvalget.

Når det er sagt, vil vi også gerne føje til, at vi tror nok, at man ville få en bedre debat og et bedre udgangspunkt – det ville fremskridtspartiet også få – hvis bemærkningerne var af en anden karakter, end tilfældet er ved det foreliggende lovforslag. Det vil jeg meget beklage.

Jeg vil også gerne tilkendegive, at når retsforbundet viser sympati for det foreliggende lovforslag, har det ikke noget at gøre med, at vi synes, at der er en dårlig administration i tilsynsrådene, men så er det ud fra synspunktet om at få en bredere repræsentation, end tilfældet er. Ud fra en noget lignende tankegang, der blev ført frem fra radikal side, vil vi da også gerne være med til at se på forslaget.

Endelig vil jeg gerne sige om de bemærkninger, der er kommet om, at fremskridtspartiet måske kun har fremsat forslaget for selv at komme med, at det mener jeg nok alligevel ikke er holdbart. Jeg tror nok, at fremskridtspartiet har en ideel målsætning med at fremsætte det pågældende forslag. At det så har fået en måske mindre heldig udformning og man måske skulle se på ændringer på en række områder, og at vi må tage afstand fra den form, bemærkningerne har fået, ændrer ikke noget i vores principielle opfattelse af den rejste problemstilling.

Steffensen (KrF):

Kristeligt folkeparti ser velvilligt på dette forslag fra fremskridtspartiet, men jeg vil gerne sige, at også vi tager afstand fra påstanden i bemærkningerne om, at tilsynsrådene tager partipolitiske hensyn i deres afgørelser. Den opfattelse deler vi ikke, men jeg synes nok, at man kan sætte spørgsmålstegn ved, om ministeren har ret i sin påstand om, at man har en rigtig og en rigtig repræsentativ fordeling i disse tilsynsråd. Vi mener ikke, at det er noget, der skal afgøres på landsplan, men det må, når det drejer sig om lokal- eller regionalvalgte råd, afgøres i den sammenhæng.

Vi ser positivt på lovforslaget og vil gerne medvirke til dets videre gennemførelse i udvalget, om end vi altså ikke er enige i bemærkningerne til forslaget.

Thorndahl (FP):

Jeg vil indledningsvis godt takke for flere imødekommende indlæg, der har forstået baggrunden for lovforslaget. Jeg vil også med det samme tage afstand fra hr. Egon Jensens påstand om, at der skulle ligge misundelsesbetragtninger bag dette forslag. Det gør der faktisk ikke, og jeg vil tro, at tilsynsrådene vil kunne udøve deres beføjelser betydelig bedre og fungere betydelig bedre, også selv om der ikke kom fremskridtsmedlemmer i tilsynsrådene. Det er ikke afgørende. Det afgørende er, at der bliver en væsentlig større spredning på de partipolitiske repræsentanter end den, vi desværre må leve med i dag.

Baggrunden for, at det kunne være hensigtsmæssigt at overveje, at den partipolitiske fordeling i folketinget blev nøglen til fordelingen af tilsynsrådspladserne landet over, er jo den, at det er folketinget, der udstikker rammerne for kommunernes funktioner, og at det, tilsynsrådene i princippet skal foretage sig, er at kontrollere, at kommunerne holder sig inden for de rammer, som folketinget har afstukket. Derfor mener vi, at en tilsynsfunktion over for kommunerne mest hensigtsmæssigt og mest demokratisk vil være sådan, som vi har foreslået, altså en afspejling af, hvordan vælgerbefolkningen totalt set er fordelt.

Der har været nogen kritik af de bemærkninger, der er knyttet til lovforslaget. Det tager jeg selvfølgelig til efterretning, men jeg skal sige, at de er anbragt der, fordi de er velmente og også velmotiverede.

[Thorndahl]

Jeg vil godt komme med nogle principielle bemærkninger til tydeliggørelse af forslaget.

Efter den kommunale styrelseslov har tilsynsrådene efter vores opfattelse ret omfattende beføjelser, som, hvis de blev udnyttet bedre, og hvis tilsynsrådene var væsentligt mere aktive, ville kunne føre en langt bedre og mere, skal vi sige lovlig kommunal administration med sig. Jeg vil også tro, at man ved en aktiv og kvalificeret indsats fra tilsynsrådenes side havde kunnet medvirke til at forebygge den meget uheldige sag, der er under udvikling i Ålborg. Når tilsynsrådene efter vores opfattele er svage, føler jeg, at det er med baggrund i den sammensætning, de rent faktisk har. Tilsynsrådene består jo, når man ser bort fra formændene, af repræsentanter for nøjagtig de samme partier, som styrer primærkommunerne. Der findes i hele landet kun én eneste undtagelse, nemlig tilsynsrådet i Sønderjyllands amt, hvor fremskridtspartiet er repræsenteret med et enkelt medlem.

Uden at der skal lægges noget odiøst i ordet, tror jeg, at det er rigtigt vurderet, når man inden for de enkelte amtskommuner kan sige, at partiapparatet er så sammenspist, at tilsynsrådenes medlemmer og partilederne for de større partier i primærkommunerne naturligvis har et indgående kendskab til hinanden.

Spørgsmålet er så, hvad man som tilsynsrådsmedlem gør, når vennerne i en af primærkommunerne er lidt i knibe. Det skal såmænd nok være sådan, i hvert fald i nogle tilfælde, at en borgmester i den pågældende kommune inden behandlingen i tilsynsrådet kan finde på at ringe til sine kontakter i tilsynsrådet og f. eks. sige: »Den sag, som skal behandles på førstkommende møde, er rejst af ham den skøre SF'er, du ved, og så er det altså blevet bakket op af hende fra borgerlisten fra Nørre Udsted, som jo heller ikke forstår noget som helst. Der er da ikke nogen grund til at gøre noget ved den sag.« Fordi der reelt kun er repræsentanter for de partier, der har den politiske magt i tilsynsrådene, sker der efter min opfattelse i almindelighed heller ikke meget, når en sådan sag rejses. Kun hvis overtrædelserne virkelig er grelle, vil der ske en smule i sagen. Jeg tror, at denne tilstand, som jeg finder beklagelig, vil blive afgørende ændret, hvis man blot sikrer, at der er ét medlem fra et andet parti, ligegyldigt

hvilket, i tilsynsrådene. Så vil man have sværere ved i tilsynsrådene ligesom at feje en sådan sag ind under gulvtæpperne. Jeg tror, at man vil komme meget, meget længere, og jeg skal såmænd også komme med et par enkelte småeksempler på tilsynsråd, der efter min opfattelse ikke har udført det arbejde, der er pålagt dem, på en rimelig og betryggende måde.

Jeg vil godt pege på affæren fra Holte Midtpunkt. Her er der tale om meget væsentlige overtrædelser af de gældende bestemmelser. Den afgørende overtrædelse blev begået bl. a. af socialdemokrater og konservative i Søllerød byråd i skøn forening. I Københavns amts tilsynsråd sidder der to socialdemokrater og to konservative, og selv om det var en stor opgave for tilsynsrådet i Holte Midtpunkt-affæren at behandle den, idet meget store dele af den sag ligger uden for den rejste landsretssag, har tilsynsrådet, selv på opfordring, intet reelt foretaget sig. Det fremgår i øvrigt af det sagsmateriale, der indgår i sagen, at en eller flere repræsentanter for Københavns amts tilsynsråd skulle have grundet passiviteten over for Søllerød kommune med, at man jo gerne vil stå sig godt med Søllerød byråd.

Et andet lærerigt eksempel er Viborg amts tilsynsråds passivitet over for Sydthy kommunes massive overtrædelse i forbindelse med opførelsen af Hotel Krik Vig. Viborg amts tilsynsråd syltede sagen i et års tid, uanset at man fra de centrale myndigheders side har bedt tilsynsrådet om at se på sagen. Det var i øvrigt kun spørgsmålet om konsekvenserne af overtrædelse af by- og landzoneloven – som bare var en del af det samlede overtrædelseskompleks – der blev indbragt for domstolene. En meget stor del af de resterende lovovertrædelser kunne tilsynsrådet behandle og var det af de centrale myndigheder blevet bedt om at behandle. F. eks. godkendte borgmesteren, Arne Hüttel, egenhændigt de indleverede bygningstegninger på den relativt omfattende ombygning, samme dag de blev indleveret, hvilket efter min opfattelse helt klart er i strid med styrelsesloven. Byggegodkendelser sorterer under teknisk udvalg, og borgmesteren har ingen som helst kompetence, hverken formelt eller fagligt, til at overtage og afgøre sager under teknisk udvalgs område, og det vidste tilsynsrådet uden at foretage sig noget som helst i denne

[Thorndahl]

forbindelse. Sådanne forhold er efter min opfattelse aldeles utilfredsstillende. Jeg tror, at man vil kunne undgå mange gentagelser af den slags utilfredsstillende sagsbehandlinger i tilsynsrådene, hvis vi får flere partier repræsenteret i dem.

Det mest logiske og efter vores opfattelse også den bedste løsning ville være, at det var folketingets partier, der udpegede de mennesker, der i princippet på folketingets vegne skal sidde i tilsynsrådene og føre kontrol med vore primærkommuner. Det var en udpegnings, som det enkelte parti kunne foretage frit, hvorefter det blev indenrigsministerens opgave at foretage en partipolitisk fordeling af pladserne i tilsynsrådene, således at det enkelte parti blev repræsenteret i så mange tilsynsråd som muligt. Vi finder det selvfølgelig hensigtsmæssigt, at tilsynsrådernes funktionsperioder efter denne udpegningsmetode også er 4 år – det er en bemærkning til indenrigsministeren – at man altså sidder i 4 års perioder sammen med de byråd, man skal føre tilsyn med, men så langt har vi altså ikke villet gå i dette lovforslag. Vi har altså stillet forslag om at bevare amtsrådsmedlemmerne som den personkreds, som man kan udpege medlemmer af tilsynsrådene fra. Men i princippet og på længere sigt tror vi faktisk, det ville være bedre, hvis folketingets enkelte partier meget mere frit, som vi f. eks. kender det fra skatterådene og vurderingsrådene, kunne udpege de mennesker, der på folketingets vegne skal føre kontrol med vore primærkommuner.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne gøre tre bemærkninger i anledning af det, hr. Thorndahl har sagt i sidste omgang.

Den første er den, at nu forstår jeg, at det ikke alene er tilsynsrådene, man ikke kan regne med gør deres arbejde ordentligt og anstændigt, som de skal efter loven, men at vores kommunalbestyrelser ikke er lovlydige nok, og derfor skal tilsynsrådene sørge for, at de er mere lovlydige; nu er altså også kommunalbestyrelserne kommet i søgelyset i forbindelse med lovforslaget.

Så forstår jeg også, at det er tilsynsrådet – sådan måtte det i hvert fald forstås efter den hentydning, hr. Thorndahl kom med – at det er tilsynsrådet i Nordjyllands amt, der er år-

sag til, at Ålborgsagen er gået så langt, som den er, ellers er der jo ingen grund til at nævne den sag i forbindelse med dette. Det har jeg overhovedet ikke mulighed for at bekræfte; jeg har overhovedet ikke på noget tidspunkt hørt antydning af, at tilsynsrådet i Ålborg amt skulle have udvist en eller anden form for forsømmelighed i forbindelse med sagen i Ålborg.

Det at efterforske kriminelle ting, at efterforske overtrædelser af vores lovgivning af den art, som foregår i Ålborg efter de sigtelser, der er rejst imod enkeltpersoner deroppe – jeg ved godt, der ikke er faldet dom, og derfor nøjes jeg med at sige: efter de sigtelser, der er rejst – er jo en efterforskningsopgave, der henhører under politiet. Derfor forstår jeg slet ikke den bemærkning, som hr. Thorndahl er fremme med i den anledning.

Det andet, jeg gerne vil sige, er, at jeg synes, at der i hr. Thorndahls redegørelse om konkrete eksempler var en klar sammenblanding af de ting, som et tilsynsråd bør tage sig af og fremme, og af de forhold, som andre myndigheder må tage sig af.

Jeg vil så godt erindre om, at netop miljøministeren og indenrigsministeren har fundet, at der i nogle af de sager, vi har set i den sidste tid, ganske enkelte sager, har været sådanne træk og en sådan mangel på muligheder for at præcisere, hvem der har det lokale ansvar, at der er nedsat et udvalg med henblik på at undersøge de ting. Derfor kan man ikke uden videre klandre tilsynsrådet i tilfælde, hvor der er tale om, eller hvis der er tale om, at den eksisterende lovgivning ikke har den styrke, den gerne skulle have.

Der er jo tale om et begrænset ansvar for et tilsynsråd, det har i hvert fald ikke politimyndighed, og det har heller ikke den myndighed, der erstatter eksempelvis planmyndighedernes arbejde. Der er altså også grund til, som jeg sagde for et øjeblik siden, at interessere sig for ansvarsforhold i kommuner og amtskommuner. Det har vi fundet der er, og der vil derfor, når det kompleks af undersøgelser er færdigt, kunne blive tale om, at der skal fremsættes lovforslag, der klarere præciserer det lokale ansvar, og som også på de områder, hvor det lokale ansvar kan være tvivlsomt, kan være med til at gøre det meget vanskelige arbejde for tilsynsrådene lettere, end det er i øjeblikket.

[Indenrigsministeren]

Jeg finder ikke, at hr. Thorndahl har ført sådanne argumenter frem, og slet ikke, at tonen i hr. Thorndahls angreb på tilsynsrådene og indirekte på kommunalbestyrelserne er af en sådan karakter, at det afviger fra den argumentation, der er ført frem i forslaget, slet ikke. Det er nærmere bekræftet, at hr. Thorndahl har en indbygget mistillid til de mennesker, der sidder i tilsynsrådene.

Egon Jensen (S):

Så slap det altså ud. Jeg sagde før, at der var en misundelse over, at man ikke havde tilstrækkelig vælgeropbakning til, at man på normal måde kunne få valg til tilsynsrådene. Det vil altså sige, at hvis bare der var et Z-medlem i tilsynsrådene som f. eks. i Sønderjylland, så ville tilsynsrådene opføre sig helt normalt efter hr. Thorndahls opfattelse.

Det er fuldkommen utilstedeligt, at en repræsentant for et parti, der vil kalde sig et ansvarligt parti, her fra talerstolen kommer med beskyldninger om tilsynsrådernes manglende evne eller vilje til at tage stilling til en sag. Det må blive hr. Thorndahls subjektive opfattelse og egentlig en uartig opfattelse af, hvad andre folkevalgte beskæftiger sig med.

Jeg har hele tiden haft den opfattelse, at fremskridtspartiet, i hvert fald nogle af dets repræsentanter, var ret så selvoptagne over deres egen kunnen, formåen og retfærdighed, og hvad dertil hører. Jeg må sige, at hvis fremskridtspartiet fremover skal tages alvorligt, skulle fremskridtspartiet i sine lovforslag, ikke bare i bemærkningerne, men i det hele taget, prøve på at opføre sig, som anstændige mennesker opfører sig, når de fremsætter et lovforslag. Det er næsten sådan, at hver eneste gang fremskridtspartiet fremsætter et lovforslag, gøres andre til nærmest forbrydere eller i hvert fald halvkriminelle, og det holder bare ikke, hr. Thorndahl. Jeg vidste altså godt, at man var selvoptaget, men at man var så selvoptaget, at det ligefrem oser, det havde jeg dog ikke forestillet mig.

Flemming Jensen (KF):

Blot et par enkelte bemærkninger. Hr. Thorndahl sagde i sit første indlæg, at forslagsstillernes bemærkninger var velmotiverede. Jeg vil gerne have lov til igen at citere dem:

»Der er imidlertid meget, der tyder på, at de beslutninger, . . .« – her er ingen begrænsning – » . . . tilsynsrådene rent faktisk tager, er partipolitiske beslutninger.«

Det er efter min opfattelse ikke velmotiveret, det er udokumenteret, og det er urimeligt.

Jeg vil også gerne anholde en anden bemærkning, hr. Thorndahl kom med. Han nævnte, at hvis en borgmester havde en sag i tilsynsrådet, kunne han finde på at ringe til en partifælle og sige noget om, at det var de sædvanlige kværvulanter, og så var den sag klar. Dette er ej heller hverken velmotiveret eller dokumenteret. Det er en bemærkning, som jeg finder man må anholde herfra.

Så nævner hr. Thorndahl, at tilsynsrådene fremover skal gøre en mere aktiv indsats. Det ved jeg naturligvis ikke ganske hvad hr. Thorndahl mener med, om det er en form for overcensur, en Big Brother-affære, for så bliver vores lokale selvstyre unægtelig noget begrænset. Jeg kan bedre lide de tanker, som ministeren var inde på: at få præciseret det lokale ansvar, for det kan der måske nok være behov for:

Thorndahl (FP):

Jeg har nu fulgt dele af tilsynsrådernes arbejde i vel en halv snes år, og det er min opfattelse, at der er betydelige kvalitetsforskelle mellem vore 14 tilsynsråd. Der er tilsynsråd, hvis afgørelser man uafhængigt af, hvad man i øvrigt mener om dem, føler er kvalificerede og i orden. Der er en række tilsynsråd, som jeg føler løser opgaverne på en tilfredsstillende måde. Det, forslaget her går ud på, er at få rettet op de steder, hvor det efter vores opfattelse ikke er tilfredsstillende i dag.

Indenrigsministeren havde tre sæt bemærkninger til forslaget. Den første forstod jeg ikke. Den gik vist nærmest på, at der i forslaget også lå en tilkendegivelse af, at vore kommunalbestyrelser i et vist omfang ikke var, skal vi sige lovlydige nok, og det fandt indenrigsministeren gik videre end det, forslaget i og for sig er rettet mod. Jeg har altså svært ved at se, at der skulle være nogen logisk forskel i det, hr. indenrigsminister, fordi tilsynsrådernes funktioner – de har andre, men en af deres primære funktioner ligger jo i den kommunale styrelseslovs § 61 – er jo netop at påse, at kommunerne er lovlydige.

[Thorndahl]

Hvis ministeren fandt, at der ikke var nogen problemer i den forbindelse, så var det en logisk konsekvens, at ministeren stillede forslag om, at styrelseslovens § 61 udgik i sin helhed. Ellers er det jo meningsløst, hr. indenrigsminister.

Så strejfedes jeg den beklagelige sag fra Ålborg, og det, der lå i det, var blot, at hvis vi havde aktive tilsynsråd, aktive, sådan som jeg ønsker dem og forudsætter dem, ville jeg tro – men det er selvfølgelig en påstand eller en fornemmelse – at der heri ville ligge en vældig forebyggende virkning, og at vi erved ville begrænse den slags sager, vi senest har set under udvikling i Ålborg.

Så mente ministeren som det tredje punkt, at der var en form for sammenblanding i den argumentation, jeg fremfører, mellem det, som domstolene tager sig af, og det, som tilsynsmyndighederne og andre myndigheder skal tage sig af. I den forbindelse vil jeg blot nævne i relation til Viborg amts tilsynsråd, at tilsynsrådet bl. a. blev aktiveret på direkte foranledning af de centrale myndigheder, og at det var på den baggrund bl. a., at tilsynsrådet – sådan må man i hvert fald se det – fik syltet sagen et års tid.

Jeg har svært ved at forstå hr. Egon Jensens ræsonnementer. Det hele handlede om noget med selvoptagethed og om, at vi var kede af, vi ikke havde en tilstrækkelig vælgeropbakning; sådan forstod jeg i hvert fald hr. Egon Jensens bemærkninger. Det hele drejede sig for fremskridtspartiet om at få så mange medlemmer af tilsynsrådene som overhovedet muligt, og dér henviste hr. Egon Jensen så til – det må være en ejendommelig sammenblanding – det enkelte medlem, vi i dag har i Sønderjyllands amts tilsynsråd. Det har bare ikke noget med hinanden at gøre, hr. Egon Jensen, og jeg nævnte også i mit første indlæg, at for vores vedkommende drejer dette forslag sig ikke om at få så mange fremskridtsmedlemmer ind i tilsynsrådene som overhovedet muligt. Jeg nævnte direkte, at jeg tror, tilsynsrådene kunne blive væsentlig bedre, også uden at der overhovedet var repræsentation for fremskridtspartiet i dem, hvis vi fik en væsentlig større bredde i repræsentationen i vore tilsynsråd.

Til hr. Flemming Jensens indlæg skal jeg sige, at jeg da meget gerne vil overrække hr. Flemming Jensen den del af materialet i Holte-Midtpunkt-sagen, hvor der refereres fra en

undersøgelse af en tilkendegivelse fra en eller flere repræsentanter for Københavns amts tilsynsråd, om, at baggrunden for, at man ikke foretog sig så meget, var, at man ønskede at stå sig godt med Søllerød kommune.

Flygaard (DR):

Jeg forstod hr. Thorndahls bemærkninger for således, at man havde foretaget en bedømmelse af de enkelte tilsynsråd, men vi fik ikke sådan nogen konkret angivelse, så derfor vil jeg egentlig gerne spørge fremskridtspartiet, om det sådan har en karakterliste for en bedømmelse af de enkelte tilsynsråd.

Thorndahl (FP):

Ja, og den beholder vi for os selv.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Det synes jeg er en ufin antydning over for de tilsynsråd, der dermed indirekte sigtes.

Hermed sluttede forhandlingene.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet.

[Af Tyroll (VS) og Birthe Nielsen (SF)].

(Lovforslag nr. L 52. Fremsat 15/10 81).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Det forslag om ændring af sygehusloven, som VS og SF har fremsat i fællesskab, har